

מאפייני תחושת העצמה של גננות המובילות קהילה מקצועית להתפתחות מקצועית

סיון בן חמו, מכללת אחוה, sivancohen88@gmail.com

פרופ' אורית אבידב-אונגר, מכללת אחוה, avidovo@achva.ac.il

רקע: מחקרים הדנים בתופעת ההעצמה בקרב מורים מצאו קשר בין התפתחותו המקצועית של מורה (Bogler, 2005) ובין התחזקות תחושת ההעצמה האישית שלו (אבידב-אונגר, פרידמן ואולשטיין, 2012). נמצא, כי ככל שהעובד מתפתח מקצועית, רמת המוטיבציה ותחושת המסוגלות האישית שלו גבוהה יותר. על בסיס הנחה זו החלו חוקרים לפתח קהילות למידה מקצועיות של מורים – קבוצות של אנשים בעלי עניין משותף, העוסקים בתהליך למידה משותף למען מטרה משותפת (Wenger, 2010). גם בגני ילדים בישראל, מתפתח מודל של קהילה מקצועית – מודל בשם "אשכולות גנים במרחבים גאוגרפיים" (משרד החינוך, 2014).

מטרות: הנחת המחקר היא כי גננות שנבחרו או הוצע להן להוביל קהילה מקצועית מועצמות מעצם קבלת התפקיד. מחקר זה נועד אפוא להתחקות אחר תחושת ההעצמה של הגננות המובילות קהילה מקצועית של גננות במקום עבודתן ולבחון מה מניע אותן בתהליך ומה מאפייני ההעצמה בקרבן, וכיצד באה לידי ביטוי ההעצמה שלהן?

שיטה: מחקר זה מתבסס על הגישה האיכותנית ומתבסס על איסוף נתונים באמצעות שני כלי מחקר: ריאיון עומק מובנה למחצה שנערך עם 25 גננות מובילות וריאיון עם חמש גננות מובילות בקבוצת מיקוד.

ממצאים: ממצאי המחקר עלו שלוש קטגוריות עיקריות: מניעים לקבלת התפקיד, היבטים רגשיים והתנהגותיים בקרב הגננות המובילות וכן הגדרה של ארבעה דפוסי העצמה בקרב הגננות: דפוס העצמה מוגבל, דפוס העצמה מכתוב, דפוס העצמה מתגמל ודפוס העצמה מתמיר. דפוסי אלו מבטאים את המשמעות שהגננות מייחסות לתפקיד ההובלה ואת מאפייני התפקיד כגננת מובילה שהוא נוסף להיותן גננות.

תרומות ומחקרי המשך: המסקנה העיקרית העולה מן המחקר היא שגננות הסכימו לקבל עליהן את התפקיד בעיקר כיוון שהרגישו צורך לחנוך גננות חדשות ולהתפתח מקצועית ולא בתמורה לתגמול. מניעים אלו מדגישים את החשיבות של פיתוח מקצועי בעבור גננות בכלל ובעבור גננות מובילות בפרט. לאור ממצאים אלו חשוב וראוי לחקור כיצד תפקיד ההובלה מעצים את הגננות במשך תקופת ההובלה וההנהגה של גננות עמיתות. עוד במחקר עתידי אפשר לבחון את מידת ההשפעה של הפיתוח המקצועי על הגננות המובילות קהילה מקצועית.